

یونس نبی

پیشگفتار

کتاب یونس نبی د باره پایتخت آشور آسته که خدا نَمیخواست او مَمَلکت بخاطر گناه خو نابود شنه. امزی خاطر خدا یونس پیغمبر ره د پیش ازوا ربی کد تا اونا ره بلده توبه کدو دعوت کنه. لیکن ازی که او مَمَلکت دُشمون بنی اسرائیل بود، یونس پیغمبر از امر خدا سرکشی کد و میخواست از شی دوتا کنه. و له خداوند واقعها ره هدایت کد تا آخرکار یونس امر خدا ره قبول کده د نینوا پایتخت آشور رفت و پیغام خدا ره د اونجی اعلان کد. وختی مردم نینوا از پیغام خدا اطاعت کده توبه کد، خدا شار نینوا ره نابود نکد. امزی خاطر یونس قار شده قد خدا جر-و-بحث موکد. اوخته خدا یونس ره نشو دد که ننتها بنی اسرائیل، بلکه پگ مردم وختی از گناههای خو توبه کنه، گناههای شی بخشیده موشه و خدا اونا ره قبول مونه، چون خدا پگ مردم دنیا دوست دره.

طبقه-بندی موضوعها

نافرمانی یونس پیغمبر (۱:۱)

دُعای یونس (۲:۱)

إِطَاعَتِ یونس (۳:۱)

قارِ یونس و لُطْفِ خُداوند (۴:۱)

نافرمانی یونس پیغمبر

۱) کلام خداوند د یونس باچه آمیتای نازل شده گُفت: ۲) ”باله شو، د نینوا، دمزو شار کته بورو و د خلاف مردم شی جار بزَن، چراکه شرارت ازوا د حضور مه باله آمده.“

۳) لیکن یونس باله شد که از حضور خداوند سون شار ترشیش دوتا کنه. اوخته او د بندر یافا رفته یگ کشتی ره پیدا کد که سون ترشیش مورفت. او کرای کشتی ره دده د کشتی سوار شد تا قد ازوا سون ترشیش بوره و از حضور خداوند دور بشه.

۴) مگم خداوند یگ باد توند ره د بله دریا ریبی کد و دریا سخت طوفانی شد، د اندازه که قریب بود که کشتی میده شنه. ۵) کشتیوانا ترس خورد و هر کدم شی د پیش خدای خو داد-و-فریاد کد و اونا بار کشتی ره د منه دریا پورته کد تا کشتی ره سُبک کنه.

دمزو غیت یونس د تینه حصه کشتی تاه شدد و دراز کشیده سخت خاو رفتد. ۶) اوخته مسؤل کشتی د دیر ازو رفت و دز شی گُفت: ”تو ره چی شده که ای رقم خاو کده؟ باله شو و د پیش خدای خو داد-و-فریاد کو! شاید خدای تو مو ره یاد کنه و مو از بین نروی.“

٧) کِشْتیوانا قد یگدیگه خو گُفت: ”ببید پشک پورته کنی تا معلوم شنه که ای بلا از خاطر کی د سر مو آمده. ”پس اونا پشک اندخت و پشک د نام یونس بر شد. ٨) اوخته اونا از شی پُرسان کد: ”دز مو بُگی که امی بلا از خاطر کی د سر از مو آمده؟ تو چی کاره آستی؟ از کجا آمده؟ و از کدم مردم آستی؟“

٩) یونس دزوا گُفت: ”ما عبرانی آستم و خداوند، خدای آسمونا ره پرستش مونم، خدای ره که دریا و خشکی ره خلق کده.“

١٠) اونا غدر ترس خورد و از شی پُرسان کد: ”چرا امی کار ره کدی؟“ چون اونا میدنست که یونس از حضور خداوند دوتا کده، چراکه او قد ازوا نقل کده بود.

١١) د حالیکه طوفان د بله دریا کلو شده مورفت، اونا از یونس پُرسان کده گُفت: ”مو د حق تو چیز کار کنی تا دریا بلده مو آرام شنه؟“

١٢) یونس دزوا گُفت: ”مره باله کده د دریا پورته کنید و دریا بلده شمو آرام موشه؛ چون ما میدنم که ای طوفان سخت از خاطر ازمه د سر شمو آمده.“

١٣) کِشْتیوانا سخت کوشش کد که کِشْتی ره سون خشکی بیره، مگم ننست، چراکه دریا دیگه ام د خلاف ازوا طوفانی موشد. ١٤) اوخته اونا د

پیشِ خُداوند داد-و-فریاد کده گُفت: ”آی خُداوند، نیل که از خاطرِ زندگی امزی آدم مو از بین بوری و خُونِ بے گناه ره دَ گردون مو نَکو، چُون تُو، آی خُداوند، هر کاری که بِخاهی انجام میدی.“^(۱۵) پس اونا یونس ره باله کده دَ دریا آندخت و خَشَمِ دریا آرام شُد. ^(۱۶) اوخته کِشتیوانا از خُداوند کَلو ترس خورد و بَلدِه خُداوند قُربانی تقدیم کده دَ گردون خُو نذر گرفت.

^(۱۷) دَمَزو غَیت خُداوند یگ ماهی کُنه ره رَیی کد که او یونس ره قُورت کد و یونس سه شاو و سه روز دَ کوره ماهی مند.

دُعای یونس

۲ ^(۱) اوخته یونس از مَنه کوره ماهی دَ پیشِ خُداوند دُعا کده ^(۲)
گُفت:

”دَ وختِ مُشکِلاتِ خُو خُداوند ره کوی کُدم

و اُو دَ داد مه رسید؛

از کوره عالمِ مُرده‌ها ناله-و-فریاد کُدم، آی خُداوند

و تُو آواز مَره شنیدی.

③ تُو مَرِه دَ چُقُورِي دَ دِلِ درياها پورته كدي

و سيل گرد مَرِه گِرفت؛

تمام طُغيانِ آوها و جَلپه‌هاي تُو از سر مه تير شُد.

④ ما قد خُو كُفْتُم،

ما از نظر تُو اُفتدِيم

چَطور مِيْتَنُم كه خانه مُقَدَّس تُو ره بسم بِنِگَرُم؟

⑤ آوها مَرِه پوشند دَ اندازه كه جان مَرِه بگيره،

غُوچِي مَرِه گرد گيره كد و

عَلف‌هاي دريا دَ گردِ سر مه پيچ خورد.

⑥ تا بُنيادِ كوه‌ها تاه رفتُم

و زمي بلده همیشه مَرِه دَ بندهاي خُو گِرفت.

ليكن تُو، اِي خُداوند، خُداي مه، زندگي مَرِه از چُقُورِي بُر كدي.

٧ وختیکه جان مه د وجود مه بیحال شد،

ای خداوند، ما تو ره یاد کدم؛

اوخته دعای مه د پیش تو د خانه مقدس تو رسید.

٨ کسای که بُت‌های باطل ره پرستش مونه،

اونا وفاداری خو ره ایله موکنه،

٩ لیکن ما قد آواز شکرگزاری بلده تو قربانی مونم

و نذر خو ره ادا مونم.

نجات از طرف خداوند آسته.

١٠ اوخته خداوند د ماهی امر کد و ماهی یونس ره د خشکی قی کد.

إِطَاعَتِ یُونُسَ

٣ ١ اوخته کلام خداوند دفعه دوّم د یونس نازل شده گفت: ٢

”باله شو، د نینوا، دمزو شار کته بورو و پیغامی ره که ما دز تو موگم، د

اونجی جار بزّن!“

۳) اوخته یونس باله شد و دَ مُطَابِقِ اَمْرِ خُداوند دَ نینوا رفت. نینوا یگ

شارِ غَدْرِ کُتِه بُود که سیه روز پیده روی کار دَشت. ۴) یونس دَ شارِ داخِل
شُدِه یگ روز پیده روی کد و جار زده گُفت: ”بعد از چل روز نینوا سرنگون
مُوشه!“

۵) مردُم نینوا دَ خُدا ایمان اُورد و روزه اِعلان کده پگ شی از ریزه تا
کُتِه پلاس پوشید.

۶) وختیکه پادشاه نینوا ازی توره خبر شد، اُو از تَخْت خُو باله شُدِه چَپِن
پادشاهی ره از جان خو بُر کد و پلاس پوشیده دَ بِلِه خِگِشتر شِشت. ۷)
اوخته پادشاه دَ نینوا یگ فرمان صادر کده گُفت: ”پادشاه و کُتِه کلونای شی
اینی رقم اَمْر مُونه: هیچ اِنسان و حیوان، دَ شُمُولِ کُله و رمه، چیزی ره دَ دان
خُو نَزَنه؛ نه نان بُخوره و نه آو وُچی کُنه. ۸) اِنسانها و حیوانا باید پلاس
بُپوشه و دَ پیش خُدا سخت عُدْر-و-زاری کُنه. پگ مردُم راهای بَد خُو و
ظُلْمی ره که از دِستِ ازوا سر میزنه ایله بدیه. ۹) کِی میدنه، شاید خُدا از
قار خُو پس تاو بُخوره و از شِدَّتِ خَشْمِ خُو تاه بییه تاکه مو نابُود نَشْنی.“

۱۰) وختی خُدا اعمالِ ازوا ره دید که اونا راهای بَد خُو ره ایله کده، خُدا
از قار خُو پس تاو خورد و بِلای ره که گُفته بُود دَ سرِ ازوا میره، اُو ره دَ سرِ
ازوا نُورد.

قار یونس و لطفِ خداوند

۴ ① مگم ای کار کلو بد یونس آمد و او سخت قار شد. ② اوخته او د پیش خداوند دُعا کده گُفت: ”آی خداوند، آیا امی چیز ره وختیکه ما هنوز د ملک خو بوډم، نگُفتم؟ امزی خاطر بود که ما د شروع سون ترشیش دوتا کدم، چون میدنستم که تو خدای پر فیض و رحیم آستی، دیر قار موشی و پر از رحمت-و-مُحبت آستی و از ریی کدون بلا-و-مُصیبت دست میکشی. ③ و آلی آی خداوند، جان مره بگیری، چون بلده مه مرگ از زندگی کده بهتر آسته.“ ④ اوخته خداوند دزو گُفت: ”آیا بلده تو خوب آسته که قار شنی؟“

⑤ اوخته یونس از شار برو رفته د یگ جای د شرقِ شار ششت و بلده خو یگ چپری جور کده د تی سایه شی ششت تا پنگره که د سر شار چی مییه.

⑥ دمزو غیت خداوند-خدا یگ کاډو ره سوزدلجی کد تا جلنگای شی د بله چپری یونس بر شنه و د سر شی سایه کنه و او ره از ناراحتی شی آسوده کنه. پس یونس بخاطر امزو گیاه کلو خوش شد. ⑦ مگم روز دیگه شی د وخت روز واز شدو خدا یگ کرم ره ریی کد که کرم بیخ امزو گیاه ره زد و او خشک شد. ⑧ وختیکه آفتو بر شد خدا یگ تفت باد ره از طرف شرق ریی کد و آفتو د سر یونس زد، د اندازه که او بیحال شد و د مردون خو راضی شده گُفت: ”بلده مه مرگ از زندگی کده بهتر آسته.“

۹) اوخته خُدا دَ یونسُ کُفت: ”آیا بَلَدِه تُو خُوب اَسته که از خَاطِرِ خُشک شُدون یگ گیاه قار شُنی؟“ یونسُ کُفت: ”آرے، باید تا حدِ مَرگ قار شُنم.“

۱۰) خُداوند کُفت: ”دِل تُو بَلَدِه گیاهی سوخت که نَه دَ بَلِه شی زَحمت کشیده بُودی و نَه اُو ره کاله کده بُودی؛ اُو دَ یگ شاو پَیدا شُد و دَ یگ شاو از بَین رفت. ۱۱) پس آیا دِلِ ازمه بَلَدِه نینوا، بَلَدِه امزُو شارِ کُتِه نَسوزه که دَز شی کَلوتر از یگ صد و بیست هزار نفر و جُود دَره که دِستِ چَپ و راست خُو ره فرق نَمیتنه و حیوانای کَلو ام دَ اُونجی اَسته؟“